

ಕೂನಾರ

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-2023

ನಿರ್ಗದೇಗೆ ಪಠ್ಯುಕ

ಕೂರ್ಗ

ನಿರ್ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೂರ್ಗ

ಮುಖಪುಟ

ಮುಸುವ

ಲೇಖನಗಳು

- * ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಎಂಬ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ವಿಶೇಷ - ಸಂತೋಷ್ ರಾವ್ ಪೆರ್ಮುಡ
- * ಅರಿಯದ ಕಾಮನ್ಸ್ - ಡಾ. ಅಶ್ವಥ ಕೆ. ಎನ್.
- * ಸೊಳ್ಳೆ ಕಾಲ(ಟ) (ಕೀಟದ ನಂಟು) - ಅನುಪಮಾ ಕೆ. ಬೆಣಚಿನಮರ್ಡಿ
- * ಅಲೆಮಾರಿಯ ಅನುಭವಗಳು - ೧೫ - ಮೌನೇಶ ಕನಸುಗಾರ
- * ಶಬ್ದ ನಡೆದದ್ದೇ ದಾರಿ... (ವಿವಿ ಅಂಕಣ) - ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.
- * ಭೂರಮೆಯ ಸೊಬಗು (ಕವನ) - ಸಿ. ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ
- * ಪ್ರಕೃತಿ ಬಿಂಬ - ಮಹೇಂದ್ರ ಎಂ. ಹೆಗಡೆ ದೀಪ್ತಿ ಎನ್.

ವಿನ್ಯಾಸ

ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಮುಖಪುಟ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ

ಆಶಿಶ್ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ

ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಮುರಳಿ ಎಸ್.

ಡಾ. ಮಧುಸೂಧನ ಹೆಚ್. ಸಿ.

ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಎಂಬ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ವಿಶೇಷ

ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ದನವನ್ನೇ ಹೋಲುವ ಪ್ರಾಣಿಯೊಂದಿದೆ. ಬೋವಿಡೇ (Bovidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇದರ ಹೆಸರು ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ (Wildebeest). ಇವುಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯೇ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದು. ಇವುಗಳು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ 10-15 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಅಸಂಖ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ ದೊಡ್ಡ ಹಿಂಡಾಗಿ ವಾಸಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಅದ್ಭುತ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಅತಿ ದೂರದವರೆಗೂ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ತಾಂಜಾನಿಯಾದ ಸೆರೆಂಗೆಟಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಿಂದ ಕೀನ್ಯಾದ ಮಸಾಯಿಮಾರ ನದಿಯವರೆಗೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಕಾರವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಾ ಸರಿಸುಮಾರು ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಕ್ರಮಿಸಬಲ್ಲವು ಎಂದು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಜಿಯೋಗ್ರಫಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಇವುಗಳ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡದಾದ ಗುಂಪನ್ನು ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಮೂಲಕ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲು ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಇವುಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಎಕರೆಗಟ್ಟಲೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಇವುಗಳು ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಸಾಗುವಾಗ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ವೇಗವಾಗಿ ಓಡುತ್ತಲೇ ಒಂದೆಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮೇಯುವಾಗಲಷ್ಟೇ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ವಿಮಾನದಿಂದ ಇವುಗಳ ಗುಂಪುಗಳನ್ನೇನಾದರೂ ನೋಡಿದರೆ ದೊಡ್ಡದಾದ ಇರುವೆಗಳ ರಾಶಿಯು ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳು ನೋಡಲು ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇದ್ದು, ಗಂಡು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ದಷ್ಟಪುಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಗದ್ದದಲ್ಲಿ ಉದ್ದನೆಯ ಕೂದಲುಗಳಿದ್ದು, ಮೂಗು ಶಂಖದಂತೆ ಮುರುಟಿರುತ್ತದೆ. ಗಂಡು

ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಜೋಡಿಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಲುಗಟ್ಟಲೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಇವುಗಳು ತಮ್ಮ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣುಪಿ ಹೋದರೆ ಮತ್ತೆ ಈ ಜೋಡಿಗಳು ಒಂದಾಗುವುದು ಬಹುತೇಕ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾಗಿದ್ದು, ಬಾಯಾರಿದಾಗ ಸುಮಾರು ನೂರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನ ಸೆಲೆಯನ್ನು ಬರಿಯ ಗಾಳಿಯ ವಾಸನೆಯಿಂದಲೇ ಗ್ರಹಿಸಿಬಿಡಬಲ್ಲವು. ಪೊಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಸೈನ್ಯವು ಇಷ್ಟತ್ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳೂ ಸಹ ಸರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿರುವ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಒಡನಾಡಿಗಳು ಬಳಲಿಕೆಯಿಂದ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದಷ್ಟು ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳು ಪಾಳಿಯ ಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಹಿಂಡಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಕಾವಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ವೈರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸಿ ತಮ್ಮ ಗುಂಪನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತವೆ.

ಇವುಗಳು ಸಾಧು ಪ್ರಾಣಿಯಾದರೂ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಎದುರಾದಾಗ ತಮ್ಮ ಬಲಿಷ್ಠ ಹಿಂಗಾಲುಗಳಿಂದ ಜಾಡಿಸಿ ಒದೆಯುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಹಿಂಗಾಲುಗಳ ಒದೆತಕ್ಕೆ ಸಿಂಹವೇನಾದರೂ ಸಿಕ್ಕರೆ, ಸಿಂಹದ ಪಕ್ಕಲುಬುಗಳು ಮುರಿಯುವುದು ಖಂಡಿತ. ಆಕ್ರಮಣಗೈದ ಪ್ರಾಣಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ತಮ್ಮ ಚೂಪಾದ ಕೊಂಬಿನ ಮೂಲಕ ಎದುರಾಳಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸೀಳಿಬಿಡುವ ಕಲೆಯನ್ನೂ ಇವುಗಳು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅಗಾಧ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಝೀಬ್ರಾಗಳು ತಮ್ಮ ವೈರಿಗಳ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳ ವಿಶಾಲ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಬಹುಮುಖ್ಯ ವೈರಿಗಳೆಂದರೆ ಸಿಂಹಗಳು, ಹೈನಾಗಳು, ಮೊಸಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಹದ್ದುಗಳು.

ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳು ಹೊಳೆದಾಟುವ ದೊಡ್ಡ ಯಾತ್ರೆಯು ಕೀನ್ಯಾದ ಮಸಾಯಿಮಾರ ನದಿ ದಂಡೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ವಲಸೆ ಹೋಗಲು ತಯಾರಾದಾಗ ಮಸಾಯಿಮಾರ ನದಿಯ ನೀರಿನ ಆಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ದಂಡೆಯದ್ದಕ್ಕೂ ಇವುಗಳು ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜಮಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಅಗಾಧ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇವುಗಳ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಒಂದು ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ನೀರಿಗೆ ಧುಮುಕಿದರೆ ಸಾಕು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಿವಿಗಡಚಿಕ್ಕುವ

ಸದ್ಗುಗಳೊಂದಿಗೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲವೂ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡದೇ ಒಟ್ಟಾಗಿ ನದಿಗೆ ಜಿಗಿಯಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ನೀರಿಗೆ ಧುಮುಕುವ ವೇಗಕ್ಕೆ ನದಿಯ ದಂಡೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕುಸಿದು ಸಮತಟ್ಟಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ನೀರಿಗೆ ಧುಮುಕುವ ವೇಗಕ್ಕೆ ನದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಕೋಡುಗಳು ಹಾಗೂ ಮಿಂಚುವ ಅವುಗಳ ಮೈ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ನದಿ ದಾಟುವ ಧಾವಂತದಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನೊಂದು ತುಳಿದು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಹಾರಿಕೊಂಡೇ ನೀರಿಗೆ ಧುಮುಕುತ್ತವೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಉದ್ದೇಶ ನಾನು ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಇನ್ನೊಂದು ದಡವನ್ನು ಸೇರಬೇಕು ಎಂಬುದಷ್ಟೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತುಳಿದುಕೊಂಡೇ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ನದಿ ದಾಟುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಿನ್ನಲು ಮೊಸಳೆಗಳು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಜಮಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ನದಿಗೆ ಜಿಗಿಯುವ ಸದ್ದು, ಆರ್ಭಟದಂತೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ನದಿ ದಾಟುವ ಒಂದೊಂದೇ ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಭಕ್ಷಿಸಲು ಕಾಯುವ ಮೊಸಳೆಗಳ ಗುಂಪು ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ. ನದಿ ದಾಟುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹಿಪ್ಪೋಪೂಟಮಸ್ (ನೀರಾನೆಗಳು) ರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮೊಸಳೆಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತವೆ. ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆಯುವ ಕಾಲ್ತುಳಿತ, ಮೊಸಳೆಗಳ ಕಾಟ, ನೀರಿನ ಸೆಳೆಯುವ ವೇಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗೆದ್ದು ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳು ನದಿಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ದಾಟಿ ವಿಜಯದ ಸಂಭ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿದ ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಮುಂದಿನ ಜೀವನದ ಪಯಣಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತೆರೆದುಕೊಂಡು, ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಮತ್ತೆ ಇದೇ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತವೆ.

ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಳೆಗಾಲದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮೇವನ್ನರಸಿಕೊಂಡು ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ವಲಸೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ಕರು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಹಿಂಡಿನ ಎಲ್ಲಾ ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳು, ತಾಯಿಯು ಮರಿ ಹಾಕುವವರೆಗೂ ಕಾಯುತ್ತಾ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವೇ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕರುಗಳು ಹಿಂಡಿನೊಂದಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಹಾದಿಯಡೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಮರಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಹೈನಾಗಳು ಕರುವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಕಾಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಕರುಗಳು ಜನಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಹೈನಾಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗುವುದೂ ಇದೆ. ಇವುಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ಜಾನುವಾರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ವೈಲ್ಡ್ ಬೀಸ್ಟ್ ಗಳಿಂದ ರೋಗ, ಉಣ್ಣೆ, ತಿಗಣೆ ಮುಂತಾದ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಹರಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ದೂರುತ್ತಾರೆ.

© Wildebeest_portrait

ಲೇಖನ: ಸಂತೋಷ್ ರಾವ್ ಪೆರ್ಮುಡ
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ

ಅಲಿಯುಡ್ ಕಾಮನ್ಸ್

ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಸಿ. ಜಿ (WCG) ತಂಡವು ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ 'ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಾಮನ್ಸ್' ಎಂಬ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಶುರುಮಾಡಿದ್ದು ಇದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಂಡವು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ. ಏನಿದು "ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಾಮನ್ಸ್"? ಇದರ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಕಾಮನ್ಸ್ ಎಂದರೇನು ಎಂದು ಸವಿವರವಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ತಿಳಿಯೋಣ

ಕಾಮನ್ಸ್ (Commons) ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದವಲ್ಲವೇ? ಎನಿಸಬಹುದು ನಿಮಗೆ. ಹೌದು, ಈ ಕಾಮನ್ಸ್ ಪದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಪದ ಇಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದವನ್ನೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡ ಬಯಸಿದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅನುಮತಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಈ 'ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಾಮನ್ಸ್' ಶುರುಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವೂ ಬಂತು. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಛೇರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಸವಿವರವಾಗಿ ಬರೆದ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಕಛೇರಿಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ

ನಿಂತು "ಸರ್" ಎಂದಾಗ "ಯಸ್... ಕಮ್ ಇನ್" ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಬಂತು. ಕಛೇರಿಯ ಒಳಗೆ ಕುಳಿತ ಪಿಡಿಒ (ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿ) "ಹೇಳಿ...? ಏನ್ ಸಮಾಚಾರ" ಎಂದರು. "ಸರ್... ಅದು, ನಾವು ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೀವಿ" ಎಂದ ತಕ್ಷಣ "ಏನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರೀ...?" ಎಂದರು. ನಮ್ಮ ಕೈಲಿದ್ದ ಪತ್ರವನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟೆವು.

ಪತ್ರದಲ್ಲಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಷಯವನ್ನು ಓದಿದ ಮರುಕ್ಷಣ "ಏನ್ ರೀ ಇದು... ಕಾಮನ್ಸ್ ಅಂದ್ರೆ" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. "ಸರ್... ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆದಿದೆ ಸರ್" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆವು. "ಹೊ... ಹೌದಾ?" ಎಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಲು ಶುರುಮಾಡಿದರು. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಲು. ನಂತರ "ಹೇ... ರವಿ, ಎರಡ್ ಚೇರ್ ಹಾಕಪ್ಪ ಇಲ್ಲಿ" ಎಂದರು. ಹೊರಗಡೆ ಇದ್ದ ಅಟೆಂಡರ್ ರವಿ ಎರಡು ಚೇರ್ ಗಳನ್ನು ತಂದು ಪಿಡಿಒ ಟೇಬಲ್ ಎದುರು ಹಾಕಿ "ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಸರ್" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟ. "ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರೋ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಕಾಮನ್ಸ್ ಅಂತಾರ...! ಇದು ನಂಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇರ್ಲಿಲ್ಲ ನೋಡಿ ಈ ಪದ" ಎಂದರು. "ಎನಿವೇ... ನಂಗೆ ತುಂಬ ಖುಷಿಯಾಯ್ತು ನೋಡಿ. ನಾವ್ ಮಾಡೋ ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನ ನೀವು ಮಾಡ್ತಿರೋದು". ಪತ್ರದ ಮೊತ್ತೊಂದು ಓಸಿ ಕಾಪಿಯ ಮೇಲೆ ಸೀಲ್ ಒತ್ತಿ ಡೇಟ್ ಬರೆದು ಸಹಿ ಮಾಡಿ, "ಮತ್ತೆ ಏನಾದ್ರೆ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾದ್ರೆ ಕೇಳಿ" ಎಂದು ನಗು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

© ಆರ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್

© ಆರ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್

ಮತ್ತೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರದೇಶದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಎರಡು ದಿನಗಳ "ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳು ಮತ್ತು ನಾವು" ಎನ್ನುವ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದೆವು. ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಈಗಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಾಮನ್ಸ್ ಎಂಬ ಪದ ಗೊತ್ತಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವೇ, ಆದರೆ ಕಾಮನ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಗೋಮಾಳ, ಕೆರೆ, ಗುಂಡುತೋಪು, ಸ್ಮಶಾನ ಭೂಮಿ, ರಸ್ತೆಗಳು (ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಮರಗಳು) ಮತ್ತು ಅರಳಿಕಟ್ಟೆ/ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆಸ್ತಿಗಳೆ ಎಂಬುವುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಕಿತರಾದೆವು ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗೋಮಾಳ, ಗುಂಡುತೋಪು, ಗೋ ಕಟ್ಟೆ, ಹುಲ್ಲುಬನ್ನಿ ಮುಂತಾದ ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ತುಂಬಾ ಬೇಸರದ ಸಂಗತಿ. ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ

"ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳ ಮೇಲೆ ಯುವಕರ ಪಾತ್ರ" ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಿದೆವು. ಇದರ ಮೂಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾದ ಕಾಮನ್ಸ್ ಎಂದರೇನು? ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳ ವಿಧಗಳು ಯಾವವಾವು? ಯಾವುದನ್ನು ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ? ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದರು. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಮನ್ಸ್ ಅನ್ನುವ ಪದ ಹೊಸದಿರಬಹುದು ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹಂತ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಗೋಮಾಳ, ಗುಂಡುತೋಪು, ಗೋಕಟ್ಟೆ, ಹುಲ್ಲುಬನ್ನಿ ಎಂಬುವುದು ಗೊತ್ತೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆವು ವಿಪರ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೂ ಸಹ ಅವರ ಬಳಿ ಉತ್ತರವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಓದುಗರಾದ ನಿಮಗೆ ಯಾಕೆ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯುವಕರಾಗಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಿತ್ತು ಏನು ಇದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಈ ಪೀಳಿಗೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾಕೆ ಈ ಮಾಹಿತಿ ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ,

ನೀವೂ ಕೂಡ ಒಮ್ಮೆ ಯೋಚಿಸಿ! ಈ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷದ ಮಳೆಗಾಲವೇ ಬೇಸಿಗೆಯ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದೆ. ರೈತರು ಆಗಸ್ಟ್ ಮುಗಿದರು ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಬಿತ್ತನೆಯೇ ಮಾಡದಿರುವುದು, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು, ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ತಾಪಮಾನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದು ಎಲ್ಲ ಜನಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದರು ಕೂಡ ನಿಸ್ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ದುಡ್ಡು ದುಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಬ್ಯುಸಿಯಾಗಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯ ಸಂಗತಿ. ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ, ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ, ಹಸಿರುಮನೆ ಪರಿಣಾಮ ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಈ ನಮ್ಮ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ಹೇಳಿ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳಾದ ಗೋಮಾಳ, ಗುಂಡುತೋಪು, ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಮರಗಳು, ಅರಳಿಕಟ್ಟೆ, ಗೋಕಟ್ಟೆ, ಹುಲ್ಲುಬನ್ನಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವ ಸಮಯವಾದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ಆಲ್ವಾ?

ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನದ ಜೀವನ ಶುರುವಾಗುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಮತ್ತು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಿ. ಗೊತ್ತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆಯೋ ಪ್ರತಿದಿನ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೆರೆಕುಂಟೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದುದು, ಮೇವಿಗಾಗಿ - ಗೋಮಾಳ, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ಹುಲ್ಲುಬನ್ನಿ ಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದ್ದುದು. ನೆರಳಿಗಾಗಿ - ರಸ್ತೆಬದಿಯ ಮರಗಳು. ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು ಮೇವಿಗಾಗಿ - ಗುಂಡುತೋಪು. ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಾಗಿ, ಪೂಜೆಗಾಗಿ - ಅರಳಿಕಟ್ಟೆ. ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳನ್ನೂ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಅವುಗಳ ಬಳಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಇನ್ನು ಅವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಮಾತೆಲ್ಲಿ! ನಗರೀಕರಣದ ಒತ್ತಡದ ಪರಿಣಾಮ ಯಾರೋ ಭೂಗಳ್ಳರ ಪಾಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಾವೆ ಈ ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ನಗರಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಕೂಡ. ಇವು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಮೃದ್ಧ ಭಂಡಾರಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ, ಹಲವಾರು ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಮೇವಿನ ಮೂಲವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹವಾಮಾನ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಜನಸಮುದಾಯಗಳು ಕಾಮನ್ಸ್ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಸಲು ಈ ಯೋಜನೆಯು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಗರೀಕರಣದ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಯಾವುದೋ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಯಾರೋ ಭೂಗಳ್ಳರ ಪಾಲಾಗಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಸಮುದಾಯಗಳು ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಲೇಖನ: **ಡಾ. ಅಶ್ವಥ ಕೆ. ಎನ್.**

ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಸಿ.ಜಿ., ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

© ಗಿರೀಶ್ ಗೌಡ

ಸೊಳ್ಳೆ ಕಾಲ(ಟ)

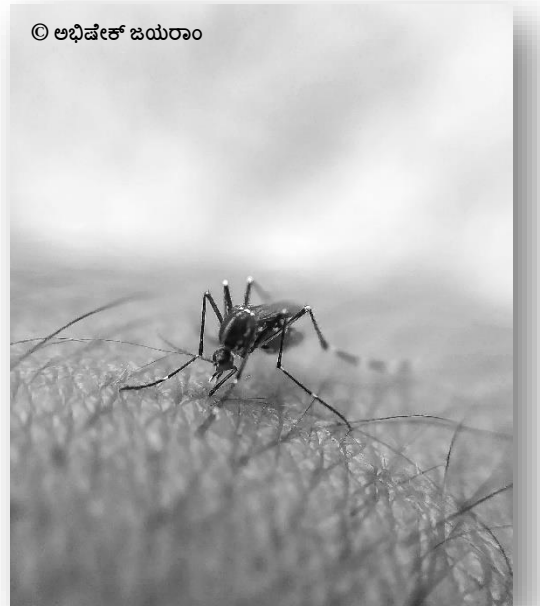
ಮಳೆಗಾಲ ಶುರುವಾಯಿತೆಂದರೆ ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಪರ್ವಕಾಲ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೂ ಸೊಳ್ಳೆಗಳಿಗೆ ಮಹಾಮೇಳವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಕಣದ ಹಿಂದಿನ ನನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ನನ್ನ ಮಗ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಚಾರವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಲದ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆ. ಈ ಸಲದ ನನ್ನ ಲೇಖನದ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಅವರ ಅಪ್ಪ. ಇಡೀ ಜೀವನ ತನಗೆ ಸೊಳ್ಳೆ ಕಚ್ಚುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರು ಈ ಸಲದ ಮಳೆಗಾಲ ಶುರುವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಜ್ವರ ಎಂದು ಮಲಗಿದರು. ಕ್ರಮೇಣ ಜಾಯಿಂಟ್ ಪೈನ್ ಸಹ ಎಂದರು. ರಕ್ತ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿದಾಗ ಡೆಂಗ್ಯೂ ಜ್ವರ ಎಂದು ಖಾತ್ರಿಯಾಯಿತು. ಮನೆಮಂದಿಯೆಲ್ಲ ತುಂಬಾ ಆತಂಕಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ನನಗೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯವಾದರೂ ಕಳೆದ ವರ್ಷವೇ ನನಗೆ ಡೆಂಗ್ಯೂ ಬಂದು ವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದ ನಾನು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತನಗೆ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಕಚ್ಚುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ ಆಸಾಮಿ ಈಗ ತುಂಬಾ ಹತಾಶರಾಗಿ ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.! ಡೆಂಗ್ಯೂ ಸೊಳ್ಳೆ ಕಚ್ಚಿದ ಫಲವೇ ಎಂದು ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರಿವಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅವಘಡಗಳು ಸಂಘಟಿಸಿದ ಮೇಲೂ ನಾನು ಸೊಳ್ಳೆ ಎಂಬ ಈ ಅದ್ಭುತ ಜೀವಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯದಿದ್ದರೆ ಅನ್ಯಾಯವಾದೀತು ಎಂದು ಈ ತಿಂಗಳ ಲೇಖನವನ್ನು ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಸೊಳ್ಳೆ ಎಂದ ಕೂಡಲೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಣಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳೇ ಬರುತ್ತವೆ ಹೊರತು, ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆಗಳು ಬರುವುದು ತುಂಬಾ ವಿರಳ. ಆದರೆ ಸೊಳ್ಳೆ ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಇವು ಬಹಳಷ್ಟು ಜೀವಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿವೆ. ಅದು ಕಪ್ಪೆಗಳಾಗಿರಬಹುದು, ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿರಬಹುದು, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಬಳಿಸುವ ಡ್ರಾಸಗನ್ ಫ್ಲೈ ಗಳಾಗಿರಬಹುದು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ

ತಿನ್ನಲ್ಪಟ್ಟರೂ, ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪಿಡುಗಾಗಿಯೇ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದರೆ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಜೀವನ ಚಕ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಮಿಲನದ ನಂತರ ಹೆಣ್ಣು ಸೊಳ್ಳೆ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿಡುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಸೊಳ್ಳೆಗೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ತ ಬೇಕಾಗುವುದೇ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ! ಅಂದರೆ, ಮೊಟ್ಟೆ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಹೆಣ್ಣು ಸೊಳ್ಳೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಈ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಪ್ರಾಣಿ ಅಥವಾ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿ ರಕ್ತ ಹೀರುತ್ತವೆ. ಗಂಡು ಸೊಳ್ಳೆ ಬರಿ ಸಸ್ಯಗಳ ರಸ ಮತ್ತು ಹೂವಿನ ಮಕರಂದದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂತೃಪ್ತಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಸೊಳ್ಳೆಯ ಈ ಮೊಟ್ಟೆಗಳ ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೀರು ಬೇಕು. ಒಂದು ಚಮಚದಷ್ಟು ನಿಂತ ನೀರಾದರೂ ಸಾಕು, ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಬಹು ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಮಿಲನದ ನಂತರ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ರಕ್ತ ಹೀರುತ್ತವೆ. ನಂತರದ ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನಿಡುತ್ತವೆ. ಮುಂದಿನ ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಲಾರ್ವ ಹೊರಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಲಾರ್ವಗಳು ಸಣ್ಣ ಕಡ್ಡಿ ಚೂರಿನಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಚಲನೆ ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಹಬ್ಬ. ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಮೇಲಕ್ಕೂ ಬಳಕುತ್ತಾ ಈಜಾಡುತ್ತವೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಮೀನಿನಂತೆ ಈಜಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನೀವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನೀರು, ಗಾಳಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಬೇರಾವುದೋ

ಕಾರಣದಿಂದ ಕದಡಿದಾಗ ಈ ಲಾರ್ವಾಗಳು ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆಯೇ ಈಜಾಡುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡರೆ ಯಾವುದೂ ಕಸ ತೇಲಾಡುತ್ತೀರಬಹುದು ಎಂದೇ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ ಸುಮಾರು ಹೊತ್ತು ಕೂತು ಇವುಗಳ ಚಲನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಒಮ್ಮೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳು ಮೊಳೆತಿದ್ದವು ಎಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಕಿ ಬೇರು ಮುಳುಗುವಂತೆ, ನಮ್ಮ ಕೈತೋಟದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಇದೊಂದು ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಹೆರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಊಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ! ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳ ಬೇರುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕದ್ದು ಮುಚ್ಚಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಲಾರ್ವಾಗಳು ಹೊರ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಲಾರ್ವಾಗಳು ಎಸ್ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಚಲಿಸುತ್ತ ಎಲ್ಲೋ ಮಾಯವಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಲ ಬಾರಿ ನನಗೆ ಅವುಗಳ ಹೊರ ಚರ್ಮ ಕೂಡ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಪೊರೆ ಕಳಚುವಿಕೆ ಆದ ಮೇಲೆ (ಹಾವಿನ ಪೊರೆ ಕಾಣಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅದೇ ತರಹ) ಈ ಲಾರ್ವಾಗಳ ಬರಿ ಚರ್ಮ ಅಷ್ಟೇ ತೇಲಾಡುವುದನ್ನು ಸಹ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವು ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ moulting ಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇವು ಅನೇಕ ಮೀನುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಲಾರ್ವಾಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ. moulting ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಕೋಶಾವಸ್ಥೆಗೆ ಜಾರುತ್ತವೆ. ಕೋಶಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಎರಡು ದಿನಗಳಿಂದ ಒಂದು ವಾರದವರೆಗೂ ಸಮಯ ತಗಲುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಸು ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಹೊರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹೂವಿನ ಮಕರಂದ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿನ ರಸದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾದರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಸೊಳ್ಳೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೊಟ್ಟೆ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ತದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಮಿಲನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಗಂಡು ಸೊಳ್ಳೆ ಬದುಕಿಗೆ ಅಂತ್ಯ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇದರ ಆಯುಷ್ಯ 3 ರಿಂದ 5 ದಿನ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಸೊಳ್ಳೆಯ ಸರಾಸರಿ ಜೀವಿತಾವಧಿ ಆರು ವಾರಗಳು!

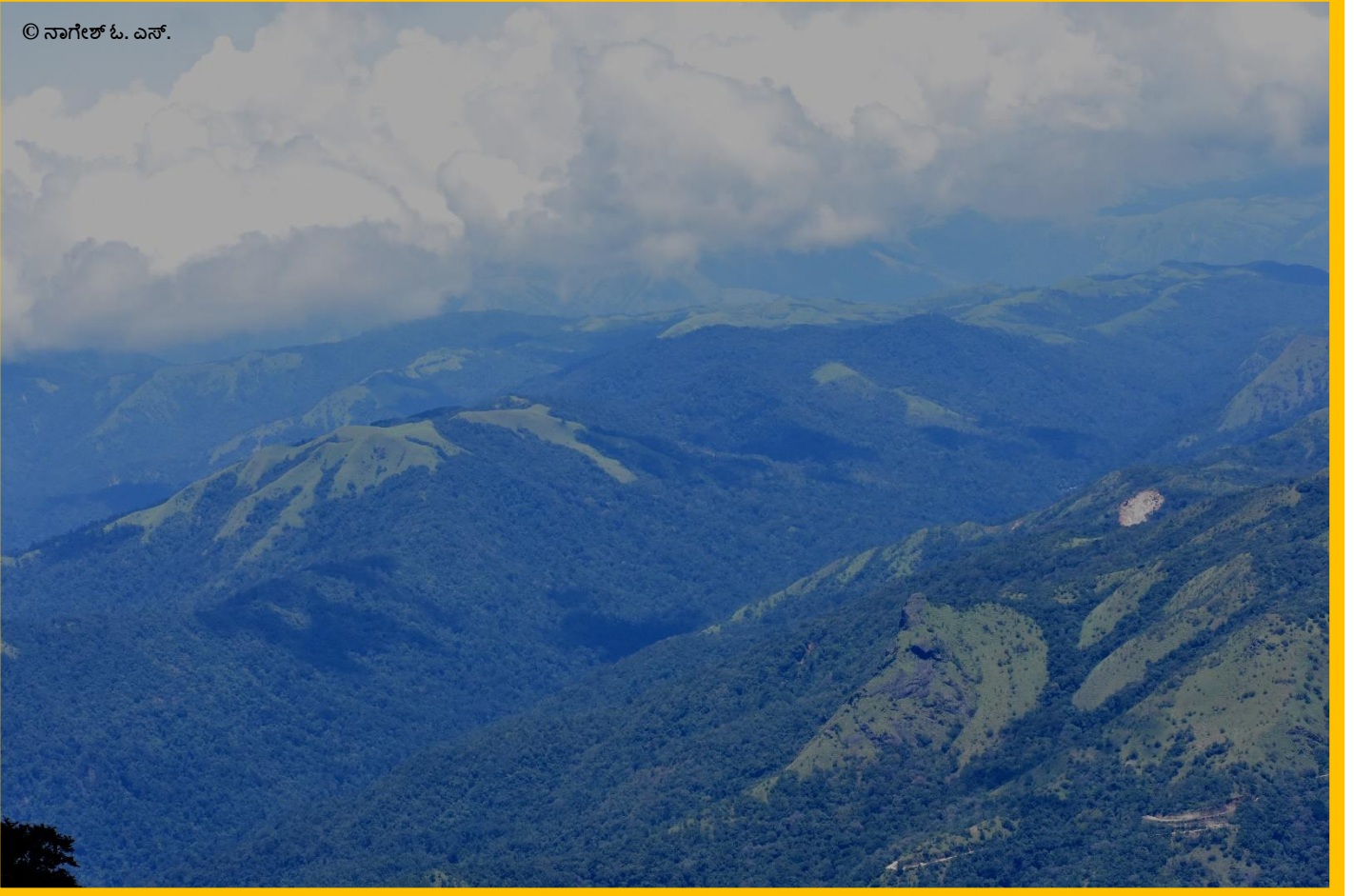

ಅಂದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಚಂದದ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಸೊಳ್ಳೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತೇ? Yellow fever mosquito - *Aedes aegypti*, Asian tiger mosquito - *Aedes albopictus*, Anopheles mosquitoes - *Anopheles*, Southern house mosquito - *Culex quinquefasciatus*, The eastern saltmarsh mosquito - *Aedes sollicitans* ಇವುಗಳು ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ರೋಗಗಳಾದ ಡೆಂಗ್ಯೂ, ಮಲೇರಿಯಾ, ಚಿಕನ್ ಗುನಾಗಳನ್ನು ಹರಡಿದರೂ ಅವುಗಳು ಮಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಎಂದು ಮುಗ್ಧವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತದೆ. ಸೊಳ್ಳೆಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೀಟನಾಶಕ ಕಂಪನಿಗಳ ಬಗೆಬಗೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಸಿಕ್ಕರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಸೊಳ್ಳೆ ಬ್ಯಾಟ್ ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಚಟಪಟ ಅನ್ನಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಅಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಕೂಡ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಡಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು ನೀರು ನಿಲ್ಲದೆ ಇರೋ ತರಹ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಡ್ರ್ಯಾಗನ್ ಫ್ಲೈ ಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಣಬಹುದು. ಅದೇ ಕೆರೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣದಿಂದ ಡ್ರ್ಯಾಗನ್ ಫ್ಲೈ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಸೊಳ್ಳೆಗಳಿದ್ದಿದು ಕೂಡ ಗಮನಾರ್ಹ.

© ಸುನೀಲ್ ಕುಂಬಾರ್

ಲೇಖನ: **ಅನುಪಮಾ ಕೆ. ಬೆಣಚಿನಮರ್ಡಿ**
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಅರೆಮಾಲಿಯು ಅನುಭವಗಳು - ೧೫

ವಾರದೈದು ದಿನ ಬೆವರಿನ ಘಮಲಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಉನ್ನಾದಕ್ಕೇರಿಸುತ್ತಲೆ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ಶಹರ ಅಜಾನಕ್ಕಾದ ಅವಘಡ ಎಂಬಂತೆ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಬಿಡುವು ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಯಸಿ ನಿಂತುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆ ಎರಡು ದಿನ ಇಂತಹ ಶಹರಗಳಿಂದ ದೂರದೂರದ ಊರಿಗೊತ್ತಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಂತಸ ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಮಲು ಎಲ್ಲರದೆಯಲ್ಲೂ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿರುತ್ತೆ. ಅಂತಹದೊಂದು ಸಣ್ಣ ಚಾರಣದನುಭವವಿದು.

ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ, ಶಿವರಾಂ ಕಾರಂತರ ಮೇರು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಅದು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಕುಮಾರ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಭಟ್ಟರ ಮನೆ ನೋಡಿ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಂದು ದಿನ ಆ ಕಾಲ ಕೂಡಿ ಬಂತು. ಕುಮಾರಧಾರ ನದಿಯ ದಡಕ್ಕಂಟಿಕೊಂಡಂತಿರುವ ಕುಕ್ಕೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಊರಿನ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ ದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿನದ ಬದುಕಿಗಾಗುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಬ್ಯಾಗ್, ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಬಾಟಲ್, ಸಣ್ಣದನ್ನಲಾಗದ ಟೆಂಟ್, ಒಂದಿಷ್ಟು ತಿಂಡಿ - ತಿನಿಸು, ಚಾಕೊಲೇಟ್ ಮತ್ತೊಂದು ಬ್ಯಾಗಿನೊಳಗೆ ಉದ್ದನೆಯ ಲೆನ್ಸ್ ಜೊತೆಗೊಂದು ಕ್ಯಾಮೆರಾ, ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಕಿಟ್, ಎರಡು ಮೂರು ಜೊತೆ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತ ಬಟ್ಟೆ, ಇಂಬಳದ ಕಾಟ ತಡೆಯಲೊಂದಿಷ್ಟು ಉಪ್ಪು - ಸುಣ್ಣ, ತಲೆಗೊಂದು ಸ್ಕಾರ್ಫ್, ಉದ್ದನೆಯ

ಸಾಕ್ಷ, ಕತ್ತಿಗೊಂದು ದುರ್ಬೀನು, ಕೊಡೆ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರಹಿತ ಪ್ರಯಾಣ ಶುರುವಾಗಿದ್ದು ಕುಮಾರ ಪರ್ವತದ ಅಡಿಯಿಂದ!

© ನಾಗೇಶ್ ಓ. ಎನ್

ಕಾಡು ಶುರುವಾಯ್ತು. ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಮೋಡ. ಕಾಡಿನೊಳು ಪೂರಾ ಹಸಿ ಹಸಿಯಾದ ಹಸಿರು. ನಡೆವ ದಾರಿ ಪೂರಾ ಕೆಸರು. ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಒಣಗಿದಲೆಯ ಮುರುಕಲು ಸದ್ದು! ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ ಕಾಡ ಪರ್ವತ ಏರತೊಡಗಿದವು. ಮೈ - ಮನಸೆಲ್ಲಾ ತೇವ ತೇವ! ಹಸಿ ಹಸಿ ಹನಿಗಳು ಹಸಿರೆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ. ಮೈಪೂರಾ

ಧಗೆಯೊ ಧಗೆ; ಅದು ಮಳೆಯಲ್ಲ! ಕಾಡಿನ ತೇವಾಂಶವೆ ಹಾಗೆ, ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಸಕ್ಕೂ ಮಾಸದಂತ ತೇವ ಕಾಡಿನೊಡಲಿನಿಂದ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಲೆ ಇರುತ್ತದೆ! ಮುರಿದು ಬಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಮರದ ಒಣಕಾಂಡದಡಿಯಿಂದ ಸಣ್ಣ ನೀರಿನ ತೊರೆಯ ಜುಳು ಜುಳು ಸದ್ದು! ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕೂತ ಹಾವು, ಚೇಳು, ಇಂಬಳ (ಜಿಗಣೆ, ಉಂಬಳ)! ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ನಡುವೆ ನಮ್ಮ ಚಾರಣ!

ಬೇರು ಬೇರಿಗೆ ಬೆಸೆದು - ಹೊಸೆದಂತಹ ಏರಲೊಂದು ಸಣ್ಣ ಬೇರಿನ ದಾರಿ. ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದಷ್ಟು ಬರಿ ಹಸಿರು, ರೆಂಬೆ, ಕೊಂಬೆ, ಗಿಡ, ಹಸಿ ಮಣ್ಣು ಘಮಲು, ಹಕ್ಕಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿ, ನೀರಿನ ಜುಳುಜುಳು ನಿರ್ಜನ ವಾತಾವರಣ! ಏರ ಏರುತ್ತಾ ಏದುಸಿರು ಹೆಚ್ಚಾಯ್ತು. ದೊಡ್ಡ ಬಳಗ ಒಡೆದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದರು.

© ನಾಗೇಶ್ ಓ. ಎನ್

ಯಾಕಿಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಪಡಬೇಕು ಅಂತ ಆಗಾಗ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತಾದರೂ ಆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೊಬಗು ನಮ್ಮ ನೋವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮರೆಸಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು! ಒಂದು ಕಡೆ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ನಾಲಾಕರು ಜನರೊಂದಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತೆ. ಊಟ ಮಾಡಿ ಎದ್ದಾಗ ಐದಾರು ಇಂಬಳ ಜೊತೆಗಾರರಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಅವುಗಳ ಊಟವನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು! ಮತ್ತದೆ ಉಪ್ಪು - ಸುಣ್ಣದ ಉಪಚಾರದೊಂದಿಗೆ ಇಂಬಳ ಉದುರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೊದಲನೆ ಪೀಕಿನೆಡೆಗೆ ಪಯಣ! ಏರುತ್ತಿರುವಾಗಲೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಯಲು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅಲ್ಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕೂತು ಪೋಟೋಗ್ರಫಿ ಮಾಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮೋಡ ಸಣ್ಣಗೆ ಕರಗಲಾರಂಭಿಸಿತು! ತಣ್ಣಗೆ ಗಾಳಿ ಎದೆಗೆ ಸೋಕಿದಾಗ ಎಂಥದೊ ಪ್ರಪುಲ್ಲ ಮನಸ್ಸು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತು! ಎತ್ತರೆತ್ತರದ ಮರಗಳ ಕಾಡು ದಾಟಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನಂತ ಬಯಲ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಒಳಗೆ ಚಾರಣ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ಮಳೆ ಅಬ್ಬರ ಜಾಸ್ತಿ

ಆಯ್ತು.! ಆಹಾ ಏನು ಆನಂದ! ಅಕ್ಷರಗಳಲಿ ಹಿಡಿದಿಡಲಾರದಂತ ಅನುಭವವದು! ಒಂದೊಂದು ಹನಿ ಸೀದಾ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು! ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತಿರುವುಗಳ ಹೊತ್ತ ಕಾಲುದಾರಿ. ಒಂದೇ ಮೀಟರ್ ಅಂತರದ ಎದುರಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಾಣದಷ್ಟು ಮುಸುಕು ನಮ್ಮನ್ನಾವರಿಸಿದಾಗ ನಮಗೆ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿತು! ಬೆಟ್ಟದ ದಾರಿ ಬಿಟ್ಟು ನಡೆದವು! ನಮ್ಮ ಜನ ಯಾರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ! ಕೂಗಿದೆ, ಸಿಳ್ಳೆ ಹಾಕಿದೆ, ಕಿರುಚಾಡಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಕೊಡೆಯೊಂದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ ಮುಸುಕು ಸಣ್ಣಗೆ ಸರಿಯಿತು! ಹೆಂಚುಗಳುಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ಎಸ್ಪೀಟಿನಂತ ಮನೆ ಕೆಳಗಡೆ ಕಾಣಿಸಿತು - ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ ನೆನಪಾಯ್ತು ಅದು ಭಟ್ಟರ ಮನೆ! ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪೂರಾ ದಂಡು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಮೊದಲೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆ ಇಳಿಜಾರು ಇಳಿದು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ವಾಪಸ್ಸಾಗುವ ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ!

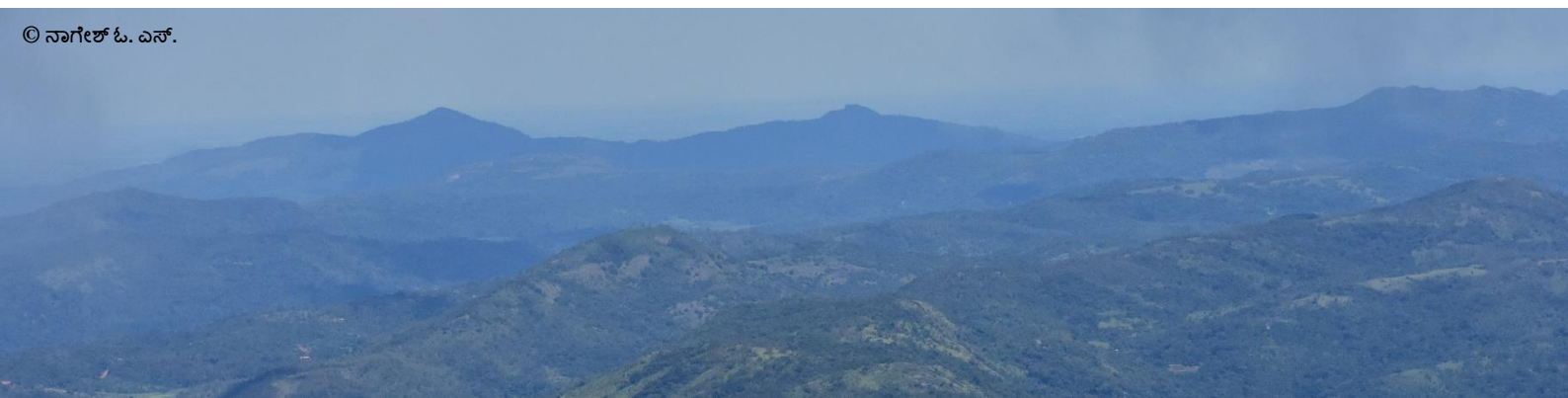
© ನಾಗೇಶ್ ಓ. ಎಸ್.

ಮತ್ಯಾವುದೋ ಕಾಲು ದಾರಿ ಕಾಣಿಸಿತು ಅದನ್ನೆ ಹಿಡಿದು ಹೊರಟಾಗ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಬಯಲು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟ - ಅದರ ಮೇಲೊಂದು ನೆಟ್ಟರ್ಕ್ ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಂಟೆನಾ! ಆ ಬೆಟ್ಟದಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸುಗಲ್ಲಿನ ಕವಲುದಾರಿ ಎರಡರಲ್ಲೊಂದೆಂದು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಳೆ ಜೋರಾಗಿ ಬೀಳತೊಡಗಿತು! 200 ಮೀಟರ್ ದಾರಿ

ಕ್ರಮಿಸಿರಬಹುದು. ದೊಡ್ಡ ಸದ್ದು; ಗುಡುಗಿನದು! ಅಲ್ಲಿ ಮಿಂಚು ಕಮ್ಮಿ, ಹಾಗಾಗಿ ಗುಡುಗು ಅಷ್ಟಕಷ್ಟೆ! ಮಳೆಯದು ಮಾತ್ರ ಅಬ್ಬರ! ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಟೆಂಟ್ ಗಳ ಬಿಡಾರ ಕಂಡು ಖುಷಿಯಾಯಿತು! ಓಡೋಡಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ತಲುಪಿದೆವು! ಅದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಕಛೇರಿ.! ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಟೀಮು ಟೆಂಟ್ ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು. ಆಯೋಜಕರು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ತರಾತುರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಸರಿಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ಬಿದ್ದ ಮಳೆಗೆ ಮೈ ನಡುಗುತ್ತಲೆ ಇತ್ತು. ಮಳೆ ನಿಂತಾಗ ಸಂಜೆಯಾಗಿತ್ತು. ಚೂರುಪಾರು ನೆಟ್ಟರ್ಕ್ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಗೆಲೆಯರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಒಂಚೂರು ಆ ಬಯಲ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಾಡಿದೆವು. ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣು ಹರಿಸಿದಷ್ಟು ಹಸಿರು. ನಾವು ಕುಕ್ಕೆಯಿಂದ ಏಳು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಮೇಲಿದೆವು. ಕಾಫಿ ಕುಡಿದರಾಯ್ತು ಅಂತ ಭಟ್ಟರ ಮನೆಗೆ ಬರಿಗಾಲಿನಿಂದಲೆ ಹೊರಟೆವು. ಅದು ವಾರಾಂತ್ಯವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲೂ ಜಾಗವಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟು ಜನ ಸೇರಿದ್ದರು. ಚಾ - ಕಾಫಿ ಏನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಬಂದ ದಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲದಂತೆ ವಾಪಸ್ಸಾದೆವು. ಟೆಂಟ್ ಹತ್ರ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ರೆಡಿಯಾಗಿತ್ತು. ಭರ್ಜರಿ ಊಟ ಮಾಡಿ ಟೆಂಟ್ ಒಳಗೆ ಮಲಗಿದೆವು.

© ನಾಗೇಶ್ ಓ. ಎಸ್.

ರಾತ್ರಿ ಮೂರಾಗಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಟೆಂಟ್ ಗಳ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಸದ್ದು! ನಮ್ಮ ಚಾರಣದ ಆಯೋಜಕರಿಂದ ಕರೆ. ಪುಷ್ಪಗಿರಿಗೆ ಬರುವವರು ಬೇಗ ಬೇಗ ರೆಡಿ ಆಗಿ ಅಂತ.! ಏಳಲು ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೈ - ಕೈ ನೋವಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಸೋತು ಮಲಗಿತ್ತು. ಒಬ್ಬರೂ ಸಹ ಟೆಂಟ್ ಓಪನ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಮತ್ತದೆ ಕರೆ ಪದೆ ಪದೆ.!

ಎದ್ದು ಹೊರಬಂದು ಮುಖತೊಳೆದು ತಲೆಗೊಂದು ಸ್ಕಾರ್ಫ್ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನೀರಿನ ಬಾಟಲ್ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯದ ತಿಂಡಿ - ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿ ತುರುಕಿಕೊಂಡೆ. ಬರೊಬ್ಬರಿ 24 ಜನ ರೆಡಿ ಆಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಸುಕಿನ ನಾಲ್ಕರ ಆಸುಪಾಸು.! ಎಲ್ಲರ ಹೆಸರು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಸಹಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು "ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಬ್ಯಾಗಿನೊಳಗಿದ್ದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಪಡೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಅಂತ ರೇವಣಿ ಹಣ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಈ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತರದೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ಹಣ ವಾಪಸ್ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ" ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದರು.

© ನಾಗೇಶ್ ಓ. ಎನ್.

© ನಾಗೇಶ್ ಓ. ಎನ್.

ಸಾಲಾಗಿ 24 ಜನರು ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬರು. ಮುಂದೆ ದಾರಿ ತಿಳಿದ ಒಬ್ಬನು. ಕೊನೆಗೆ ನಾನು. ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ನಿಂತೆವು. ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಡು, ನಡುವೆ ಒಂದು ಕಾಲುದಾರಿ ಎಲ್ಲರ ಕೈಯೊಳಗೊಂದು ಯಾಂತ್ರಿಕ ತುಣುಕು ಬೆಳಕು. ಆಹಾ! ದೂರದಿಂದ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಅದ್ಭುತ.! ಏನೇನೋ ಸಣ್ಣ

ಸಣ್ಣ ಮಾತುಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತುತ್ತಾ ನಸುಕಿನ 5.30 ಆದಾಗ 2 ಕಿ. ಮೀ ಏರಿದೆವು. ನೊಡಬೇಕು ಆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತು ನಿಂತು.! ಮೋಡಗಳು - ಮಂಜಿನ ಮುಸುಕು...! ಅರೆ ಇಷ್ಟೆ ಹತ್ತಿದ್ದೇವಾ ಇಷ್ಟೊತ್ತು ಎನ್ನುವ ಉದ್ಗಾರ ಎಲ್ಲರಿಂದ.!

ನೀರಿನ ಶಬ್ದ ಶುರುವಾಯಿತು. ಏರ ಏರುತ್ತಲೆ ಹೊಸ ಹುರುಪು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ನೀರನರಸಿ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಹೊರಟರೆ ಬರೊಬ್ಬರಿ ಒಂದು ತಾಸು. ಆಗ ಕಾಣಿಸಿದ್ದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಝರಿಯಂತ ನೀರಿನ ತೊರೆ. ಕಲ್ಲು ಹಾಸಿದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ದಾರಿ ತುಳಿದು ಆ ಝರಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಬಾಟಲ್ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದಿಷ್ಟು ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತದೆ ಬೆಟ್ಟದ ದಾರಿ ತುಳಿಯುವಾಗ 24 ಜನರ ಸಮೂಹ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ

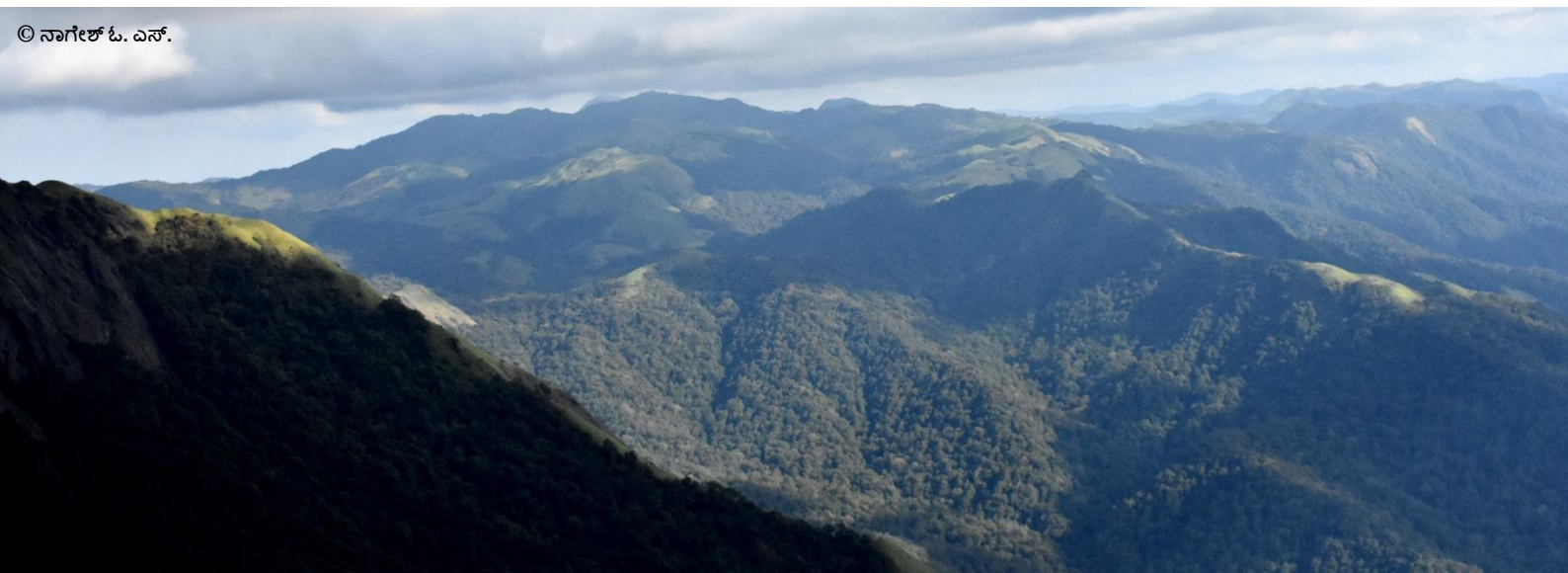
ಒಡೆದು ಹೋಗಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕಾರು ಜನ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟೆವು. ಮತ್ತದೆ ಏರಿನ ಪಯಣ ಶುರು.

ಕಲ್ಲು ಮಂಟಪ ಸುತ್ತಲೂ ಬರಿ ಬಿಳಿ ಮೋಡ. ಆವರಿಸಿದ ಮುಸುಕು. "ನಾವಿಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕೂತೇಳೋಣ" ಅಂತ ತಿರ್ಮಾನಿಸಿ ಐದಾರು ಜನ ಉಳಿದೆವು. ಒಂದಿಷ್ಟು ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಭರ್ಜರಿ ಚಳಿ ಶುರುವಾಯ್ತು. ಆಗ ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ನಡಿಗೆ ಶುರು ಮಾಡಿದೆವು. ಇದುವರೆಗೆ ಏರಲು ಒಂದು ಸನ್ನೆಯಂತೆ ದಾರಿಯಾದರೂ ಇತ್ತು. ಈಗ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮೊಳಕಾಲು ತೊಡೆ ಲಂಬಕೋನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಕಿತ್ತಿಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಏರಲು ಮೆಟ್ಟಿಲಿಲ್ಲ. ಮಣ್ಣು ದಿನ್ನೆಗಳು. ಈಗ ಕಾಡು ದಾರಿ ಮುಗಿದು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಶುರುವಾಯ್ತು. ಕೂತರು ಭಯ ನಿಂತರು ಭಯ ಹಾವಿನ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚು! ಹೊರಟೆವು ನಿಲ್ಲದೆ ಅಗಾಧ ಬಯಲೊಳು!

ನಾವು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕವಲು ದಾರಿಯೊಳು ಹೆಜ್ಜೆ ತುಳಿದು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದುಬಿಟ್ಟೆವು. ಮುಂದೆ ದಾರಿಯ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಹಾವು - ಚೇಳನ್ನದೆ ಎದೆ ಎತ್ತರದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನಲಿ ಹುಂಬ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ ನಡೆದುಬಿಟ್ಟೆವು. ಕಲ್ಲುಗಳ ಬೆಟ್ಟ ಎದುರಿಗೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ಜಿಗಣೆಗಳ ಕಾಟವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆ ಹಾಸಿದ ಕಲ್ಲು ಮೇಲೆ ಕೂತು ಜರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದು ಹೊಟ್ಟೆಗೊಂದಿಷ್ಟು ಬ್ರೆಡ್ ಜಾಮ್ ತಿಂದು ಮತ್ತೆ ಪಯಣ ಶುರುವಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆವು. ಏನ್ ಕೇಳಿರಾ? ನಮ್ಮಪಾಡು. ನಡೆವಾಗ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬೆಟ್ಟ ಎದುರಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ ಅದರ ಹಿಂದಿನದೂ ಏನೇನೂ ಕಾಣಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಮುಸುಕು. ಅದೆ ಗಮ್ಯ ಅಂದುಕೊಂಡು ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತಾಗ ಮುಗಿಲೆತ್ತರದ ಮತ್ತೊಂದು ಬೆಟ್ಟ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ! ಹೀಗೆ ಸಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಮತಟ್ಟಾದ ಒಂದೆ ದಾರಿ ಸಿಕ್ಕು ಚೂರು ನಡೆದೆವು. ಒಂದೆರಡು ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆ. ಆ ಕಡೆ ಪ್ರಪಾತ. ಈ ಕಡೆ ಕಾಡು ಒಂದು ಕತ್ತಿಯಂಚಿನ ದಾರಿ ನಮ್ಮದು! ಅಲ್ಲೊಂದು ಕಾಡು ಒಳಹೊಕ್ಕು ಹೋಗಲು ಇಕ್ಕಟ್ಟು ದಾರಿ ಅಲ್ಲೊಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಹಸಿರು ಫಲಕ "ಪುಷ್ಪಗಿರಿ - 1 ಕಿ.ಮೀ."

© ನಾಗೇಶ್ ಓ. ಎಸ್.

ಆ ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದಾರಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಜೀವನದ ವಿಸ್ಮಯ ಕ್ಷಣಗಳು. ಒಂದು ಕಡೆ ಪ್ರಪಾತ ಏನೂ ಕಾಣದಂತೆ ಮಂಜಿನ ಮುಸುಕು, ಮುಗಿಯದ ಮುಗಿಲ ಸದೃಶ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯ ಶುರುವಾಗೋದು ಇಲ್ಲಿಂದಲೆ! ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಒಣಗಿದಲೆಗಳು ಮೈ ಮುರಿದಂತೆ ನಟಿಸಿ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂಬಳಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದ ಖುಷಿ. ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ಹಾರಾಡಿದರೆ, ಹಾವು - ಚೇಳು ಗಿಡದ ಪೊಟರೆಯಲ್ಲೋ, ಮರದ ಅಡಿಯ ಕಲ್ಲ ಸಂದಿಯಲ್ಲೋ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹವಣಿಸಿ ಕೂತಿರುವ ಸೂಚನೆ!.

ನಿರಂತರ ನೀರೆರೆವ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತದಡಿಯ ನಿಗೂಢ ದಾರಿಯ ಇಕ್ಕಲಗಳಿಗಂಟಿ ಬೆಳೆದ ಗಿಡಮರಬಳ್ಳಿ ತಪ್ಪಲಿಗೆ ತಗಲುವ ಮಳೆಯ ಹನಿಗಳೊಳಗಿನ ನೇಸರನ ಕಿರಣದ ಸಪ್ತರಂಗುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿನದೆ ದರ್ಬಾರು.! ನಿಂತ ಕಡೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಆ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂಬುವವರಿಗೆ ಇಂಬಳದ ಕಾಟವಂತು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ! ಸಾಗಸಾಗುತ್ತಲೆ ಜೋರು ನೀರಿನ ಹಾಗೆ ಶಬ್ದ. ನಮ್ಮಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಜೋರಾಗಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡೆವು. ಆದರೆ ಅದು ಸಣ್ಣ ನೀರಿನ ತೊರೆಯ ದೊಡ್ಡ ಸದ್ದು. ಇಡಿ ಕಾಡಿಗೆ ಕಾಡೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವಂತದ್ದು! ಮನಸ್ಸು ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ ನೀರಿನ ಸದ್ದಾಗುವ ಕಡೆ ಓಡಿಹೋದೆವು. ಇಡೀ ಕಾಡಿನ ಮರದ ಬೇರುಗಳೆಲ್ಲಾ ತೊಳೆದು ಹರಿದು ಬರುವ ಅದ್ಭುತ ಔಷಧಿಯಂತಹ ತಣ್ಣನೆಯ ತಾಜಾ ನೀರದು. ಕುಡಿದೆವು! ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ತಲೆ ತೋಯಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಣಿದಾಡಿದೆವು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿ ಅದೆ ತೊರೆಯನ್ನು ದಾಟಿದಾಗ ಎದುರಿಗೆ ದೊಡ್ಡದಾದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲುಗಳ ಬೆಟ್ಟದಂತಹ ಬೆಟ್ಟವಲ್ಲದ ಕಲ್ಲೊಟ್ಟಿದಂತಹ ಕಲ್ಲಿನ ದಾರಿ. ಕಲ್ಲಿಗೆ ಕಲ್ಲಂಟಿಸಿ ಇಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಬೆಸೆದಂಥವು. ಕಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಕಾಲು ಜಾರದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಿ ಹತ್ತಿದೆವು. ಅಂಟಿದ ಕಲ್ಲಿನ ನಂಟು ಮುಗಿದು ದಾರಿ ಎಲ್ಲೆ ಎದುರಾದಾಗ ಎದೆಮೇಲೆ ಬಂದು ಕೂತಂತೆ ಆಕಾಶದತ್ತರದ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಯಂತೆ ಕಲ್ಲು ಎದುರಿಗೆ.! ಮೇಲಿಂದ ಒಂದೆ ಸಮನೆ ಸುರಿಯುವ ನೀರ ಝರಿ. ಅಲ್ಲೊಂದಿಷ್ಟು ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿ ತುರುಕಿಕೊಂಡು ಕಲ್ಲಿನ ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತಲಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಕೊಂಚವೇ ಕೈ ಜಾರಿದರೆ ಕೆಳಗೆ ಪಾತಾಳ, ಹೆಗಲಿಗೇರಿದ ಬ್ಯಾಗೆಂಬ ಬೇತಾಳ.! ಹುಂಬ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ

ಹತ್ತಿದೆವು. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸನ್ನೆ ಸಿಗುವಂತಹ ಕಲ್ಲಿನ ದಾರಿಯ ಅಂಚು ಸಿಕ್ಕು ಅಲ್ಲಿ ಕೂತಾಗ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ಇನ್ನೂ ಅರ್ಧ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಇದೆ ಅಂತ!

© ನಾಗೇಶ್ ಓ. ಎಸ್.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಯಾವುದ್ಯಾವುದೋ ಮರಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ, ನೀರ ತೊರೆಗಳ ದಡಗಳಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಯ ಅಂಚುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ನಡೆದಾಗ ನಮಗೆ ಪುಷ್ಟಗಿರಿ ಪೀಕಿನ ಮೈಲೈ ಅಂಗಳ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆಹಾ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲಿನ ರಾಶಿಯ ಗುರುತುಗಳು. ಬಂದವರೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ನೆನಪಿಗೆಂದು ಕಟ್ಟಿಹೋದಂತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ನೋಡ ನೋಡುತ್ತಾ ಸುತ್ತಲೂ ಮುಸುಕು. ಏನೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏರಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವರೆ "ಹೀಗೆ ಹೋಗಿ ಹಾಗೆ ಹೋಗಿ" ಎನ್ನುವ ಸೂಚನೆಗಳೇ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಟ್ಟದ ತುತ್ತ ತುದಿ ತಲುಪಿದಾಗ ಬೆಳಗ್ಗೆ 11 ಗಂಟೆ!

ಶಾಂತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯವೆ ಅಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ. ಗುಡಿಯೊಳಗೊಂದು ಲಿಂಗ. ಸುತ್ತಲೂ ಕಲ್ಲುಗಳ ರಾಶಿ. ಗುಡಿ ಎಂದರೆ ಅದು! ಅದೆಷ್ಟು ಸರಳ! ಪಂಚಲೋಹದ ಗಂಟೆಯೊಂದು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ! ಸುತ್ತ ನೋಡಿದಷ್ಟು ಮುಗಿಯದ ಮುಗಿಲು - ಮೋಡಗಳು ಬಂದು ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ರಪ್ಪನೆ ನೀರೆರೆಚುವಾಗ ಸಿಗುವ ಸುಖ ಯಾವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕಂಪನಿಯ ಶೆವರ್ ಕೂಡ ಕೊಡಲಾರವು! ಮಳೆ - ಮೋಡ - ಹಸಿ - ಹಸಿರು - ಬೆಟ್ಟ - ಗುಡ್ಡ - ಕಾಡು ಎಲ್ಲವೂ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಭೂಲೋಕದ ಸ್ವರ್ಗ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದವು!

© ನಾಗೇಶ್ ಓ. ಎಸ್.

ಎಲ್ಲವೂ ನೋಡಾಯ್ತು! ಹೊಟ್ಟೆ ಚುರುಗುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಬಂದ ದಾರಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನೆನಪಿತ್ತು. ಬೆಟ್ಟ ಇಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಹೆಜ್ಜೆ ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ವೇಗವಾದವು. ಹೊರಟು ಬರುವಾಗ ಏನನೋ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಭಾವ! ಮತ್ತದೆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿದ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಂತಸ. ಆನಂದ ಭಾಷು ಕನ್ನಡಕದ ಹಿಂದೆ ಜಾರಿದ್ದು ನನಗಷ್ಟೆ ಗೊತ್ತು! ಅದೆ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರೊಬ್ಬರಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಟೆಂಟ್ ಹಾಕಿದ ಜಾಗ ತಲುಪಿ ಅಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟು ಠೇವಣಿ ಹಣ ಮರಳಿ ಪಡೆದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತೆ ಎರಡೆರಡು ಬ್ಯಾಗು - ಟೆಂಟು - ನೀರಿನ ಬಾಟಲ್ ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಳಗಿಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಕುಕ್ಕೆಯ ಕುಮಾರ ಪರ್ವತದ ಪಾದದಡಿ ತಲುಪಿದಾಗ ಸಂಜೆ ಆರಾಗಿತ್ತು.

ಇಡೀ ನಿರ್ಜನ ಕಾಡಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಸಂಗೀತವಿದೆ.! ಮತ್ತಿನ್ಯಾವುದೋ ಬದುಕಿದೆ! ಅಲ್ಲೊಂದು ಅಳಲಿದೆ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ನಾದವಿದೆ, ವಾದವಿದೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಸರ್ಗ ನಮ್ಮೂರಿನಾಚೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲೂ ಎದೆಯಲ್ಲೂ - ಎದೆಯೂರಿನಲ್ಲೂ ಹಸಿ - ಹಸಿರನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಕಾಡು ಬರಿ ನಮಗೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಆಗದೆ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬದುಕೋಣ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಎಸೆದಾಡದೆ ಚಾರಣ ಮಾಡಿ. ವನ - ವನ್ಯಜೀವರಾಶಿ ಉಳಿಸಿ.

© ನಾಗೇಶ್ ಟಿ. ಎಸ್.

ಲೇಖನ: **ಮೌನೇಶ ಕನಸುಗಾರ**
ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಶಬ್ದ ನಡೆದದ್ದೇ ದಾರಿ...

ವಿವಿ ಅಂಕಣ

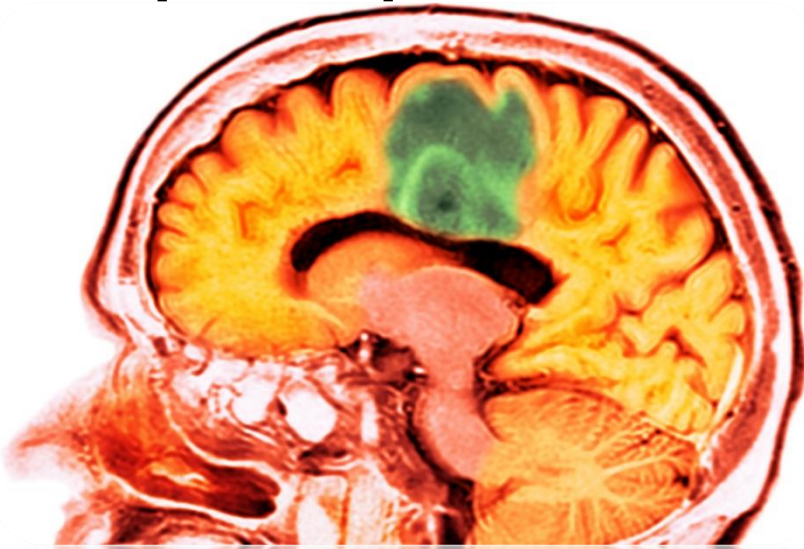
'ಆನೆ ನಡೆದದ್ದೇ ದಾರಿ' ಎಂಬ ಮಾತುಂಟು. ಏಕೆಂದರೆ ಆನೆಯಂತಹ ದೈತ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಗಿಡ ಮರಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುದುಡಿ ಮುರಿದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಹೀಗೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುವ ಉಳಿದ ಆನೆಗಳು ಇನ್ನೂ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಆಗ ನಮ್ಮಂತಹ ಸಣ್ಣ ಶರೀರದ ಜೀವಿಗಳು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಸಾಗಬಹುದು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಲು ನಾವು ಬಳಸುವ ಎಷ್ಟೋ ದಾರಿಗಳು ಈ ಆನೆಗಳು ಮಾಡಿರುವ ದಾರಿಗಳೇ. ಅದು ಸರಿ ಅದಕ್ಕೂ ಶಬ್ದ ನಡೆದದ್ದೇ ದಾರಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ? ಶಬ್ದ ಎಲ್ಲಿಯಾದರು ನಡೆಯುತ್ತೇನು? ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳು ನಡೆದು ಮಾಡುವ ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಬಳಸುವ ಹಾಗೆ ಮೆದುಳಿನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ನಂತಹ ಮಹಾರೋಗಕ್ಕೆ ಶ್ರವಣಾತೀತ ಶಬ್ದ ತರಂಗಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ, ದಾರಿ ಮಾಡಿ, ಆ ದಾರಿಯ ಮೂಲಕ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಬಾಧಿತ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡುವ ಹೊಸ ವಿಧಾನವೊಂದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಎಂದರೆ ಗುಣಪಡಿಸಲಾರದಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯಾಧಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ನಂಬಿದ್ದ ದಿನಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಈಗ ಹಾಗಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬೆಳೆದಂತೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ನಂತಹ ಮಹಾರೋಗಕ್ಕೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಇತರ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಗಳಿಗಿಂತ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡುವ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಗೆ ಇರುವ

ಚಿಕ್ಕಿತ್ಯಾ ವಿಧಾನಗಳು ಕಡಿಮೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ದೇಹದ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ರವಾನಿಸಿ ಚಿಕ್ಕಿತ್ಯೆ ನೀಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಮೆದುಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಆ ಬಲಿಷ್ಠ ತಲೆಚಿಪ್ಪು ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಾಕವಚವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಔಷಧಿಯನ್ನು ರವಾನಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಾತಿಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಆದರೆ ಈಗ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವ ಚಿಕ್ಕಿತ್ಯಾವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಾತೀತ ಶಬ್ದ ತರಂಗಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಮೆದುಳಿನ ರಕ್ಷಾಕವಚವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಹರಿದು ನುಸುಳಿ ಹೋಗಿ ಔಷಧಿ ತಲುಪಬೇಕಿರುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತಲುಪಲು ಶಬ್ದ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೇಗೆಂದು ನೋಡೋಣ...

'ಗ್ಲಿಯೋಬ್ಲಾಸ್ಟೋಮಾ' ಎಂಬ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮೆದುಳಿನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬಾಧಿತ ರೋಗಿಗಳಿಂದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕ್ಕಿತ್ಯೆಯಿಂದ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರಾದರೂ ಅದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಗೆಡ್ಡೆಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು. ಹೀಗೆ ಮಂಜುರುವ (ಮತ್ತೆ ಬರುವ) ಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನು ಬಾರದ ಹಾಗೆ ತಡೆಯಲು ಕೆಲವು ಔಷಧಿಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅದು ಮೆದುಳಿನ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ತೋರಲು ಮೆದುಳಿನ ರಕ್ಷಾಕವಚ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವೇ ಇಲ್ಲವೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಈಗ 'ಹೌದು' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಹೌದು, ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗಾಳಿ ಗುಳ್ಳೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮೆದುಳಿನ ರಕ್ಷಾಕವಚವನ್ನು ದಾಟಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬಾಧಿತ ಮೆದುಳಿನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಔಷಧಿಯುಕ್ತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗಾಳಿ ಗುಳ್ಳೆಗಳನ್ನು ಶ್ರವಣಾತೀತ ತರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗಾಳಿ ಗುಳ್ಳೆಗಳು ಮೆದುಳಿನ ರಕ್ಷಾಕವಚದಲ್ಲಿ ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿರುವ ರಕ್ತನಾಳಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಸೂಕ್ತ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಔಷಧಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಿದೆ ಈ ಸಂಶೋಧನೆ.

© DR P. MARAZZI SCIENCE PHOTO LIBRARY GETTY IMAGES

ಈ ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ 17 ಜನರ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಯಿತು. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗಾಳಿ ಗುಳ್ಳೆಗಳನ್ನು ಸುಮಾರು 5 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಕಂಪಿಸಿದಾಗ ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗಾಳಿ ಗುಳ್ಳೆಗಳು 8 ಸೆಂ. ಮೀ. ನಷ್ಟು ಮೆದುಳಿನ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಧಿತ ಜಾಗವನ್ನು ತಲುಪಿತು. ನಂತರ ಮೆದುಳಿನ ಈ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಗೆ

ಬಳಸುವ 'ಪ್ಯಾಕ್ಲಿಟಾಕ್ಸೆಲ್' ಎಂಬ ಔಷಧಿಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅಚ್ಚರಿಯೆಂದರೆ ಹಿಂದೆಗಿಂತ ಈ ವಿಧಾನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ತಡೆಯಲು 4 ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತಂತೆ.

ಓಹ್ ನೈಸ್. ಆದರೆ ಈ ವಿಧಾನದಿಂದ ಮೆದುಳಿನ ರಕ್ಷಾಕವಚ ಹರಿದಿತ್ತು...!

ಈ ಕುತೂಹಲದ ಅನುಮಾನ ನಿಮಗೂ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಹರಿದ ರಕ್ಷಾಕವಚವು 60 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮರಳುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕಂಗಾಲಾಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ.

ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಔಪಚರಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಅಡ್ಡಪರಿಣಾಮಗಳಿಲ್ಲವೇ? ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮೆದುಳೆಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಾಗೂ ಅತಿಮುಖ್ಯ ದೇಹದ ಅಂಗವನ್ನು...

ಹೌದು, ಅಡ್ಡ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಖಂಡಿತ ಇವೆ. ಅವೆಂದರೆ ತಲೆ ನೋವು ಮತ್ತು ಗೊಂದಲ. ಆದರೆ ಈ ಅಡ್ಡಪರಿಣಾಮ ಚಿಂತಾಜನಕವಾದುದ್ದಲ್ಲ ಎಂಬ ಧೈರ್ಯದ ಮಾತುಗಳು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ಕೇಳಿಬರುತ್ತದಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಬಾರಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನಂತರ ಈ ವಿಧಾನದ ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಅತಿ-ಹೊಸ ವಿಧಾನದಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದ ಮಾರಕ ರೋಗಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ ಹಾಕಲು ನಾವು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿದೆ. ಇದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿ ಎಂದು ಈ ವಿಧಾನ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗೋಣ...

ಮೂಲ ಲೇಖನ: www.snexplores.org

ಲೇಖನ: **ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.**

ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಸಿ. ಜಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಭೂರಮೆಯ ಸೊಬಗು

ಭೂರಮೆಯ ಸೊಬಗು ನೋಡಲು
ಕಣ್ಣುಗಳು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ
ಪ್ರಕೃತಿ ಸಿರಿಯ ಬಣ್ಣಿಸಲು
ಪದಗಳು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ.

ಪರಿಸರದಲ್ಲಿದೆ ಸಂಗೀತ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕಲರವ
ದುಂಬಿಗಳ ಝೇಂಕಾರ.
ಮಳೆ ಗುಡುಗಿನಲೂ ಸಾಮಗಾನ
ಕೇಳಲು ಕಿವಿಗಳು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ.

ತರುಲತೆಗಳು ಖಗಮೃಗಗಳು
ಕಾನನದ ಸೊಬಗಿನ ಮೂಲ
ನದನದಿ ಝರಿ ತೊರೆಗಳ
ಅಂದ ಹೊಗಳಲು ರೂಪಕಗಳು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಜಾಜಿ ಕೇದಗೆ ಸಂಪಿಗೆಯ
ಸುವಾಸನೆ ಬಲು ಚೆಂದ
ವರ್ಷಕಾಲದ ಮಣ್ಣವಾಸನೆಯ
ಕಂಪು ಹೊಗಳಲು ಕವನಗಳು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಜಗವು ಆನಂದಮಯವಾಗಲು
ಸಿಹಿಜೀವಿಗಳ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರ
ಪರಿಸರವ ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಲು
ಸಣ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ.

- ಸಿ. ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ
ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

ಪ್ರಕೃತಿ ಚಿರಬ

ಬೂದು ಬಕ

© ಮಹೇಂದ್ರ ಎಂ. ಹೆಗಡೆ

ಯೂರೋಪ್, ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡಗಳ ಸರೋವರ, ಜಲಾಶಯ, ನದಿ, ಹಳ್ಳ, ಸಮುದ್ರ ತೀರಗಳು ಹಾಗೂ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಉದ್ದನೆಯ ಕಾಲಿನ ಬೂದು ಬಕವು, ಆರ್ಡಿಡೆ (Ardeidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಆರ್ಡಿಯಾ ಸಿನೆರಿಯಾ (*Ardea cinerea*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪುಕ್ಕಗಳು ಬೂದು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳುಪು ಮತ್ತು ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಉದ್ದನೆಯ, ನೇರವಾದ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಗುಲಾಬಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಳದಿ ಕೊಕ್ಕನ್ನು ಹಾಗೂ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಮೈಬಣ್ಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಂಜಾನೆ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೀನು, ಹಾವು, ಸಣ್ಣ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಇಲಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ದೀರ್ಘಕಾಲ ನಿಲ್ಲುವುದು ಇವುಗಳ ವಿಶೇಷತೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಡಲು ತೀರದ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ

©ಮಹೇಂದ್ರ ಎಂ. ಹೆಗಡೆ

ದಕ್ಷಿಣ ಯುರೋಪ್, ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಏಷ್ಯಾದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳ ಕಡಲ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಕಡಲ ತೀರದ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಯು ಆರ್ಡೆಡೆ (Ardeidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಎಗ್ರೆಟಾ ಗುಲಾರಿಸ್ (*Egretta gularis*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಗಾಢ ಬೂದು ಬಣ್ಣ ಅಥವಾ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಎರಡು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿಯು ಚಿಕ್ಕ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಲುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಕೊಕ್ಕು ಮತ್ತು ದಪ್ಪವಾದ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಬೂದುಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿಯು ಬಿಳಿಯ ಗಂಟಲು ಹಾಗೂ ಬಿಳಿಯ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆಯೇ ಕೊಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖದ ಚರ್ಮವು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಮೀನು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಜಲಚರಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.

ಹುಲಿ ಬಕ

©ಮಹೇಂದ್ರ ಎಂ. ಹೆಗಡೆ

ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಏಷ್ಯಾದ ಕಾಡು, ತೊರೆ ಮತ್ತು ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಹುಲಿ ಬಕವು ಆರ್ಡಿಡೆ (Ardeidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಗೋರ್ಸಾಚಿಯಸ್ ಮೆಲನೋಲೋಫಸ್ (*Gorsachius melanolophus*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೈ ಬಣ್ಣವು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಕತ್ತಿನ ಮಧ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಎದೆಯವರೆಗೆ ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬಿಳಿಯ ಗಲ್ಲ, ಹಳದಿ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕಪ್ಪು ಕೊಕ್ಕು ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇವುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಎರೆಹುಳು, ಕಪ್ಪೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮೀನುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.

ಕೊಳದ ಬಕ

© ಮಹೇಂದ್ರ ಎಂ. ಹೆಗಡೆ

ಭಾರತೀಯ ಉಪಖಂಡಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿರುವ ಈ ಕೊಳದ ಬಕವು ಕೊಳ, ನದಿ, ತೊರೆ, ಗದ್ದೆ, ಕಾಲುವೆ, ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ. ಆರ್ಡಿಡೆ (Ardeidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಆರ್ಡಿಯೋಲಾ ಗ್ರೇಯಿ (Ardeola grayii) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈ ಬಣ್ಣವು ಬಿಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಹಸಿರು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದು ಚುಕ್ಕೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಚಿಕ್ಕ ಕುತ್ತಿಗೆ, ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಪಾದಗಳು, ಕಪ್ಪು ತುದಿಯ ಹಳದಿ ಕೊಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಪುಕ್ಕಗಳ ಮೇಲೆ ಗಾಢ ಕಂದು ತೇವೆಗಳಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಾಲುಗಳು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಬಕಗಳು ಕೆಂಪು ಕಾಲುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಮಯ ನಿಂತು ಹೊಂಚುಹಾಕಿ ಮೀನು, ಕಪ್ಪೆ, ಏಡಿ, ಇತರೆ ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಮರಿ ಆಮೆಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರ: ಮಹೇಂದ್ರ ಎಂ. ಹೆಗಡೆ

ಲೇಖನ: ದೀಪ್ತಿ ಎನ್.

ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು

© ವಿಪಿನ್ ಬಾಳಿಗಾ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಿಸೃಪ ಜಾಗೃತಿ ದಿನವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 21 ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಆಚರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಸರಿಸೃಪಗಳು ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳ ಕಶೇರುಕಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಸರಿಸೃಪಗಳಲ್ಲಿ ಆಮೆಗಳು, ಮೊಸಳೆಗಳು, ಕಪ್ಪೆಗಳು, ಹಾವುಗಳು, ಹಲ್ಲಿಗಳು, ಟುವಾಟಾರಾ ಸೇರಿವೆ. ಅಕ್ಟೋಬರ್ 21 ನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಿಸೃಪ ಜಾಗೃತಿ ದಿನವೆಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನ ಸರಿಸೃಪಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಅಗತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸರಿಸೃಪಗಳ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸರಿಸೃಪಗಳು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರೀತಿಯ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ತರಲು ಇದು ಉತ್ತಮ ದಿನವಾಗಿದೆ. ಸರಿಸೃಪಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಸರಿಸೃಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಬಹುದು.

ಇದೇ ರೀತಿಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಇರುವ ಕಾನನ ಇ-ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಸಕ್ತರು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆ, ಕವನ, ಛಾಯಾಚಿತ್ರ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳನ್ನು ಕಾನನ ಮಾಸಿಕದ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಕಾನನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ: kaanana.mag@gmail.com

ಅಂಚೆ ವಿಳಾಸ:

ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಗ್ರೂಪ್,
ಅಡವಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್,
ಒಂಟೆಮಾರನ ದೊಡ್ಡಿ, ರಾಗಿಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ,
ಆನೇಕಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ,
ಪಿನ್ ಕೋಡ್ : 560083. ಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.